

ХАЛЪМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Халъмг тангъчин болн Элст балгъсна комитетсин, куч-көлсчрнн депутатнрин Тангъчин болн балгъсна Советсин газет

№ 30 (2863)

1957 дж. июнин 11

Үнн 20 деншг

Ноос авлгъиг хойр холвхмн!

Хө өсглгъиг болн ноос авлгъиг цааранднь икдүлхин тускар Ставропольск крайин селанә эдл-ахун кодлачирин авсн

СОЦИАЛИСТИЧЕСК ДААЛГЪВРМУД

Амн болгъна тоод мах, тос болн ус гаргългъарн Амери-кин Соединенн Штатсиг дорхн джилмүдин эргид күцдз авхмн гидж ур Н. С. Хрушев, Ленин-градт болсн селанә эдл-ахун кодлачирин совешаньд келсн үгд тавгдсн ториг колхозни-күд болн колхозницнр, МТС-н болн совхозмудин кодлмшчнр, селанә эдл-ахун специалистнр, Ставропольск крайин цуг куч-көлсчнр агъу ик байртагъар болн оргмджитәгъар збвшәрдж авцхав.

Алдр Октябрин 40-ч джилин дбнд нерәдсн социалистическ дорлдәнд орлицхадж, крайин колхозмуд болн совхозмуд 1957 джилин давсн тавн сарин эргид, ниднин джилинлә дунь-гүлхлә, государствд орулдж бгсн эс гидж хулдгдсн тонн: махн—10 миньгн тонн, эс гидж 1,8 холван, усн—40 миньгн тонн, эс гидж 1,6 холван ик. Государствд 133 сайас улү бндг орулдж бгв, эс гидж ниднин джил эн цагт бгснәс хойр холван ик.

„Хө өсглгъиг болн ноос авлгъиг цааранднь өсгдз орг-лжүлхин тускар“ бичсн КПСС-н Централн Комитетин болн СССР-н Министрмүдин Советин бичгиг Ставропольск крайин селанә эдл-ахун код-лачнр, колхозмудар, совхоз-мудар, МТС-р болсн кесг олн хургудт ик оргмджитәгъар тәвдз күүндихәв. Ода, хө өсг-лгънд онц оньган бгх цаглав-та ирсиг заасн КПСС-н Цент-ралн Комитетин болн СССР-н Министрмүдин Советин заавр Ставропольск крайин совхоз-мудт болн колхозмудт кань уга ик чинртә болджана.

Ставропольск крайин селанә эдл-ахун куч-көлсчнр, КПСС-н Централн Комитетин болн Советск правительствин илгә-сн бичгин хәрүд, эврәнн эв-арган болн крнрнган тоолдж, олна мал өсглгъиг улм ца-аранднь делгрүлхин төлә, ноос авлгъиг икдүлхин төлә болдж йовх олн-әмтнә ноолданд ор-лцдж, эн джил хөбнә тоог күс-лундур сай икдүлх, 1960 джи-лин чилгч күртл хөбнә тоог 11 сай күргдз, эс гидж 1956 джилинәр дуньгүлхлә, хойр холван икдүлх даалгъврмуд авцхав.

Хөбнә тохм ясруллгъна код-лмшиг, хөбнәс ноос авлгъиг, хәләдж харлгъиг цуг чидләрн сәәрүлдж, хөбнәс ноос авл-гъиг икдүлхмн. 1957 джилд крайин совхозмудар болн кол-хозмудар хөн болгънас багъа-рнь тәвсн бийн 5 килограмм ноос киргъдз авхиг тетгхмн.

Хөбнә тоогъин бслт болн ноос киргъдз авлгъиг икдүл-гън, 1960 джил цуг ноос кир-гъдз авлгъиг хойр холвх, те-рүнә тоог джилин 55 сай то-

ннд күргх эв-аргъ совхозмудт болн колхозмудт бгхмн. Селә-нә эдл-ахун эдлгддг 100 гек-тар газр болгъна тоод 1957 джил 270 килограмм, 1960 джил болхла 500 килограмм торгън ноосн болн нәрн ноосн авгдх.

Хөбнә то өсглгъар болн но-ос авлгъар кесг райод, колхоз-муд болн совхозмуд збвәр дбдән даалгъврмуд бийстән авцхав.

Невинномыск района кол-хозмуд болн совхозмуд хөбнә тоог 1960 джил күртл селанә эдл-ахун эдлгддг 100 га газр болгъна тоод 200 миньгъ, да-кад торгън ноос авлгъиг—515 килограмм, 1960 джил—1100 килограмм күргдз икдүлх даалгъвр авцхав. Эн района

Молотовин нертә колхоз 1957 джилд селанә эдл-ахун эдл-гддг 100 гектар газр болгъна тоод—771 килограмм, 1960 джилд—1318 килограмм тор-гън ноос күргдз авх даалгъвр авб. Ленинә нертә колхоз 1957 джилд—653 килограмм, 1960 джилд—1239 килограмм; Хру-щевин нертә колхоз 1957 джил-д—668 килограмм, 1960 джил-д—1272 килограмм; Сталинә нертә колхоз 1957 джилд—637 килограмм, 1960 джилд—1300 килограмм ноос авх даал-гъврмуд авцхав.

Спицевск района колхозмуд 1957 джилд селанә эдл-ахун эдлгддг 100 гектар газр бол-гъна тоод 480 килограмм, 1960 джилд—762 килограмм ноос авх даалгъвр авцхав. Эн района Чкаловин нертә кол-хоз эн джилд—680 килограмм, 1960 джилд—830 килограмм; Маленковин нертә колхоз—1957 джилд—540 килограмм, 1960 джилд—770 килограмм ноос авх даалгъврмуд авцхав.

Суворовск района колхоз-муд болн совхозмуд 1957 джилд селанә эдл-ахун эдл-гддг 100 гектар газр болгъна тоод 444 килограмм, 1960 джилд—825 килограмм ноос авх даалгъврмуд авцхав. Эн района Карл Марксин нер-тә колхоз эн джил—592 кило-грамм, 1960 джилд—980 кило-грамм ноос авхд; Сталинә нертә колхоз 1957 джилд—440 килограмм, 1960 джилд—1000 килограмм ноос авх даалгъвр-муд авцхав.

Александровск района кол-хозмуд болн совхозмуд 1957 джилд селанә эдл-ахун эдлгд-дг 100 гектар газр болгъна тоод 430 килограмм, 1960 джи-лд—833 килограмм торгън ноос авх даалгъврмуд авцхав. Эн района Ленинә нертә кол-хоз эн джил 600 килограмм, 1960 джилд—1100 килограмм ноос авх даалгъвр авб. Хруще-вин нертә колхоз 1957 джи-лд—550 килограмм, 1960 джи-

лд—1000 килограмм, Сталинә нертә колхоз 1957 джилд—520 килограмм, 1960 джилд—1000 килограмм ноос авх даалгъвр-муд авцхав.

Курсавск района колхозмуд болн совхозмуд 1960 джил кү-ртл хөбнә тоог 415 миньгъ, эс гидж 2 холван икдүлх, ноос авлгъар болхла тавн джилин зуран чилгч күр-тл селанә эдл-ахун эдлгддг 100 гектар газр болгъна тоод 760 килограмм ноос авх даал-гъврмуд авцхав. Эн района Ленинә нертә колхоз 1957 джилд 620 килограмм, 1960 джилд—910 килограмм ноос авх даалгъвр авб. „Родина“ гидг колхоз 1957 джилд—530 килограмм, 1960 джилд—930 килограмм, Максим Горькин нертә колхоз 1957 джилд—500 килограмм, 1960 джилд—820 килограмм ноос авх даалгъвр-муд авцхав.

Петровск района колхозмуд болн совхозмуд хөбнә тоог 1960 джил күртл 540 миньгъ күргдз бсгх, ноос авлгъар болхла селанә эдл-ахун 100 гектар газр болгъна тоод 750 килограмм торгън ноос авх даалгъврмуд авцхав. „Родина“ гидг колхоз 1957 джилд—649 килограмм, 1960 джилд—928 килограмм, Хрущевин нертә колхоз 1957 джилд—485 кило-грамм, 1960 джилд—915 кило-грамм; „Победа“ гидг колхоз 1957 джилд—515 килограмм, 1960 джилд—913 килограмм; „Знамя коммунизма“ гидг кол-хоз 1957 джилд—619 кило-грамм, 1960 джилд—863 кило-грамм; Ленинә нертә кол-хоз 1957 джилд—544 кило-грамм, 1960 джилд—823 кило-грамм торгън ноос авх даал-гъврмуд авцхав.

Ипатовск района колхозмуд болн совхозмуд селанә эдл-ахун эдлгддг 100 гектар газр болгъна тоод эн джил—397 килограмм, 1960 джилд—632 килограмм ноос авх даалгъвр-муд авцхав. Эн района „Со-ветское руно“ гидг колхоз селанә эдл-ахун эдлгддг 100 гектар газр болгъна тоод 1957 джилд—728 килограмм, 1960 джилд—800 килограмм торгън ноос авх даалгъвр авб.

Дмитриевск района „Боль-шевик“ гидг совхоз селанә эдл-ахун эдлгддг 100 гектар газр болгъна тоод 1957 джилд—560 килограмм, 1960 джилд—800 килограмм; Изобильненск района „Егорлыкский“ гидг совхоз 1957 джилд—540 кило-грамм, 1960 джилд—840 кило-грамм; Степновск района Сталинә нертә совхоз 1957 джилд—390 килограмм, 1960 джилд—630 килограмм ноос авх даалгъврмуд авцхав.

Арзгирск района Сталинә нертә колхоз селанә эдл-ахун

эдлгддг 100 гектар газр болгъ-на тоод 1957 джилд—426 ки-лограмм, 1960 джилд—647 ки-лограмм ноос авх даалгъвр авб. Ново-Александровск рай-она „Россия“ гидг колхоз хөб-нә тоог 1960 джил күртл хойр холван улү икдүлх, селанә эдл-ахун эдлгддг 100 гектар болгъна тоод 1957 джилд—400 килограмм, 1960 джилд—1000 килограмм ноос авх даал-гъвр авб; Благодарненск рай-она Андреевин нертә колхоз селанә эдл-ахун эдлгддг 100 гектар газр болгъна тоод 1957 джилд—425 килограмм, 1960 джилд—660 килограмм, Тру-новск района Максим Горький нертә колхоз 1957 джилд—330 килограмм, 1960 джилд—900 килограмм ноос авх даал-гъврмуд авцхав.

Карачаево-Черкесск авто-номн областин колхозмуд болн совхозмуд 1960 джилин чилгч күртл хөбнә тоог 3 холван икдүләд, селанә эдл-ахун эдл-гддг 100 гектар газр болгъна тоод 550 килограмм ноос авц-хах болдж шиидцхәв.

Халъмг тангъчин колхоз-муд болн совхозмуд 1960 джилд багъ гихдән 3 сай хө-бтә болхмн, селанә эдл-ахун эдлгддг 100 гектар газр бол-гъна тоод — 304 килограмм ноос авхмн.

Эврәнн авсн даалгъврму-дан күүнджәх кергәрн батл-хин эркд колхозмуд болн совхозмуд эн джил улм бур-дәмджитәгъар хөд үвлзүлдж гаргъв. Крайин хө өсгачирин ик зунь хөбнә төл сәәнәр бәрцхәв, авсн хургъдан цуг-тнь менд хадгълх аргъ хәәц-хәджәнә. 1957 джилд кошар-но-базовый янзтагъар хургъд хәләдз, асрдз гаргъцхав, энн хургъд менд авч гархиг теткв.

Хөбнә то збвәр икәр бс-джәхиг тоолдж, колхозмудар болн совхозмудар тәрә тәрл-гънә газрин агъун структур нургълдж эрдн-шишә, нег-джилә болн олн джилә бсв тәрлгъиг икдүлдж, торгън нооста хөбдин хот гаргългъиг улм икдүлдж болдгар сольгд-мн. Минь эн джил колхозмуд болн совхозмуд эрдн-шишә тәрлгъиг збвәрт икдүләд, те-рүнә агъуг 600 миньгн гек-тарт күргдз бсгв. Ода эрдн-шишән тәрән сәәнәр хәлә-гддз асргдджана.

Хөбнә то улм хурдар бс-гхиг болн торгън ноос гаргъл-гъиг улм икдүлхиг тетгхин эркд крайин колхозмуд болн совхозмуд эн джил хургълх хөбдин багъ гихдән 70 про-центинь үвләр хургълдг болд-гар, хургълх хөбдт искусств-венн кбг тәвлгъиг эртәр бурлә-

(Члгчнь 2-ч халд).

ТАНГЪЧИН ПАРТИЙН АКТИВИН ХУРГ

Июнин 8-д тангъчин пар-тийн активин хург болв. „Та-нъгъчин колхозмуд болн сов-хозмуд малин шим-шүус гаргъл-гъар болн орн-нутгт орулдж бглгъар авсн даалгъвр күүндж-гънә йовудин тускар“ гисн тө-рәр активин хург күүндвр кев. Эн төрәр КПСС-н Халъмг об-комин негдгч сегләтр ур Н. И. Жезлов доклад кев.

Докладар күүндвр келгънд 19 кун босдж үг келцхәв. Партийн активин хург күүндвр кесн төрәрн делгү шиидвр бат-лдж авб.

Партийн активин хургин тускар мана газетд даругъас толрхагъар барлгдх.

2255 га газрт өвсн хадгдв

Элст балгъсна „Страна Со-ветов“ гидг колхозин гурвд-гч болн дөрвдгч полеводческ

бригадмуд июнь сарин 6-н кү-ртл 2255 гектар газрт өвс хадсн бәйнә. Тенүнәсн 1800 гектаринь ковнълчкв.

Өвс хадлгъна кодлмшт МТС-н механизатормуд чидлән әрвллго, шумгъагъар кодлдж йовцхана. Улгүрнә, Слизкий Н., Демиденко Н., Эрдинов Б., Корнеев Б., Пчелников Г., Опарин Н., Малиев С., нань чигн механизатормуд болн колхозникүд өвс хадлгъна, хуралгъна кодлмшт йилгърдж, бмн нүүрт йовцхана.

Дөрвдгч бригадин ур Коло-мейцев В. болн Горбиков Ф. гидг укчнр мал үвлзх газ-р тал өвс зббдж хураджана. З. МУКАЕВ.

„Ленинск“ совхозин кодлачирин гүджрлт

Целинн района, „Ленинск“ совхозин кодлмшчнр, КПСС-н Централн Комитет болн СССР-н Министрмүдин Советин бичгиг сәәнәр таасдж, торгън нооста хөд улм икәр бсгдз, ноос икәр киргъдз ав-хмн гидж шиидцхәв.

Ода совхоз 40 миньгн хөб-тә, хөбнә тоогъин икдүлхин төлә цуг хөбчнр болн специ-алистнр шумгъа кевәр код-лдж, хойр джилин эргид 73 миньгн толгъа күргхмн гидж эврәнн чидл-аргъан тоолдж, шинәс даалгъвр авцхав. Тегәд цааранднь хөбдиг бсгхин төлә цуг хөбдәс 50-55 процентн хургълх хөд бәрхлә, джил болгън 20-25 миньгн хургъ авч болджана. Гарсн хургъ-диг кошарн-базовый эв-аргъар бсгдз авхин төлә „Ленинск“ совхозин хөбчнр ик гидг бел-двр эртәсн кеджәцхәнә.

Омн нүүрт йовх уурмуд Семалнев Сабергали, Комаров, Кульбакин, Коллаев болн нань чигн хөбчнр зун хөбнәс 114-120 хургъд авсн бәәцхәнә, хургъдн гару угагъар бсджә-нә.

Э. ЦЕБЕКОВ.

Хальмг бичэчир Октябрин 40-ч бөнд белддэжээнэ

Советск олн кели амтн Тө-
рүнэнь 40-ч джилин туудж-
лгч бдннг темдглхэр баах ца-
гла, мана Хальмг таньгчн
бичэчир чигн эврэннь белгэн
белддэжээнэ. Хальмг бичэчир-
рин организацд 10 бичэчир
СССР-н Бичэчирин Союзин
членд баанэ.

Хальмг бичэчир болн по-
этир литературн „четверг“ ху-
рагад, бичсн произведеньсн
шүүдж, йилгэдж, үндж күү-
ндвр кенэ. Дакад болхла
тедн дотрас, бсдж, шин экл-
дэж багчудт дбннь нбкд бо-
лна.

Эн джил Хальмг издатель-
ств олн дегтрмүд барлн ги-
дэжээнэ. Хальмг кели-амтн гра-
жданск болн Төрскэн харсгч
дэнд орлцсн тускар, тедн
советск ах-ду амрг амтслагээн
хамдан эндрк ик тосхлт дел-
грүлгэнд орлцдэжээн тускар,
алдр Ленинэ болн Коммунистич-
еск партин тускар кесг
произведеньс бичддэжээнэ.

Колян Сандж „Улада“ гидг
роман бичдэжээнэ. Эн произве-
дэньд Хальмг таньгч Совет-
ин цагла ягэдж бсдж, бргд-
снэ тускар келддэжээнэ. Сян-
Белгин Хаср Ленинэ тускар
„Мбнж кун“ гидг повесть бич-
дэ дуусв. Ода төрскэн харс-
гч дэнд орлцсн амтнэ тус-
кар „Эгл улс“ гидг произве-
дэнь бичдэжээнэ. Дорджин Ба-
снь „Ленин“ гидг поэм бич-
дэжээнэ, Кбктэн Эльдэ „Дурна
булг“ гидг поэмн дуусдэжээнэ,
Эрнджээнэ Константин „Теегин
күүжн“ гидг повесть бичдэжээнэ,
Нарман Морхадж „Алтн
гасн“ гидг поэм болн „Курсант“
гидж Сталинградин харс-
чирин тускар повесть бич-
дэжээнэ.

Поэт Сусеев Аксен „Теегин
Үрн“ гидг, Ока Иванович Го-
родовиковин тускар бичсн
поэмн белддэжээнэ.

Инджин Лидж, Кбгтн Да-
ва, Эрднн Бадм эдн бас произ-
веденьс бичдэжээнэ.

Джимбинов Бембэ хальмгин
теегин тускар, терүнэ эдл-
ахун болн газр-усна тускар
„Советин Хальмг“ гидг произ-
веденьс бичв.

Дорас бсдж йовх багчудас
Балакаев Алексей „Булгэн“
гидг повесть бичдэжээнэ, дакад
Төрскэн харсгч дэнд орлц-
сн комсомольчир-партизанму-
дин тускар бичдэжээнэ.

Бичэчир ганцхн произве-
дэньс бичэд суухш, тедн олн
амтнэ цуг төрт орлцдэж, олн
амтнэ зерглэнэ нүүрт йовцха-
на.

Шидр Колян Сандж, Сян-
Белгин Хаср, Кбктэн Эльдэ
Балакаев Алексей—эдн таньгч-
чин медэтэ эмчнрлэ харгэдж
күүндвр кев. Бамба Шургу-
чиевна Тимошкаева, хальмг
теегт эмнлгэн урдн ямаран
кевэр кегдэж йовсна тускар
болн амтнэ эрүл-мендиг харл-
гэн ода ямаран икар уралан
ббдлсиг келдэж цээлгэв.

—Бидн, тигхд шин эклэж
кбдлэжээн хальмгин багэ эм-
чнр, революцлэ хамдан бсэд,
шин тогтсн Советин йосна, ни-
лчэр хальмг кели-амтнэ баа-
дл-джиргэл цецгрүлхн төлэ,

эрүл-мендинь ясулхн төлэ
зүткэж йовлавдн,—гидж Бам-
ба Шургучиевна кель.—Бидн,
хальмгин түрүн фельдшер
Татьяна Ивановна Агуева-
Бижановаг манд, багчудт
ямаран ик тус күүргэж, медр-
лэн бсгиг, кезэд чигн марти
улавдн.

Тимошкаева Б.Ш. Агуева-
Бижанован тускар медсн, ха-
мдан кбдлэж йовсан бичдэжээнэ.
Хирург эмч Жемчуев П.П.,
медицинск наукин кандидат
Бузутов П.М., эрүл-менд хар-
гч таньгчнн отделин заведу-
ющ Лиджиев Эрнц болн тал-
дан чигн улс бсдж уг кел-
хэв. Лиджиев Эрнц—хальмг
кбгшн эмч Душан Улмжин
тускар очерк бичхнн, Кор-
сункиев Цери—Хальмг тань-
гчд эрүл-менд харлгэна кб-
длмшин туск статья бичхмн.

Эн, хальмгин бичэчир, тань-
гчннн күүндтэ улсга харгэдж,
ухан-седклэн болн кбдлмш-
кергинь тускар күүндлгэн—ик
байрта йовдл. Шидрэс халь-
мг бичэчир, таньгчнн сургь-
улин медэтэ багшнрла хар-
гэдж күүндвр кехмн. Тер
күр, мана эврэ төрсн социа-
листичек культур делгрүл-
лгэнд бас нег негр болхмн.

Улм цааран баах дутман
мана Хальмг таньгчнн бичэ-
чир кбдлмшчнрлэ, колхозникү-
длэ харгэж күүндвр кегэйд,
теднэ бмн бичсн шүлгүдэн,
прозан умшдэж бгцхээнэ.

Советин йос дахдэж, Комму-
нистичек партин килмджэр
бсн хальмг бичэчир эн элдү
чинртэ алдр ббн уктдэж агүү
ик дилвр күүцхн лавта.

Б. АЛЕКСЕЕВ.

33 тонн ноосн фабрикүр илгэдэв

„Страна Советов“ гидг кол-
хозд хб киргэлгэна кбдлмшт
бмн нүүрт йовх уурмүд Яко-
венко Евгений 11-н бдрин эр-
гид 2314 килограмм, Попенко
Пелагея 9 бдрин эргид 1720
килограмм, Носков Николай
10 бдрин эргид 1787 килограмм
ноос киргэж авцхав.

Одахн эн колхоз ноос угьа-
дг фабрикүр 33 тонн ноос,
илгэдэж оркв.

Политичек цээлгэврин кб-
длмш хб киргэлгэна кбдлмш-
чнр дунд саянар кегдэж йо-
вна, боевой листокс цаглань
гарна, дакад үзүлврн доска
бээнэ, таслвр уга газет умшдэж
бггднэ.

КПСС-н Центральн Комите-
тин болн СССР-н Министрмү-
дин Советин Бичгэр күүндвр
кедж, торгэн нооста хб улм
икэр бсгдж, ноос икар гаргэж
авхмн гидж шинэс негр даал-
гэвр авцхав.

З. МУКАЕВ.

Авсн даалгэвран болзгтн күүцэхмн

Элст балгэсна дундин школ
тосхдэжээн кбдлмшчнр Алдр
Октябрск социалистичек ре-
волцин 40-ч джилин бдннг
темдгдэж, зургэадгч тавн джи-
лин зураг күүцэхд шунлттагэр
орлцхн төлэ, эн джилин ап-
рель сард социалистичек дөрл-
дэнд орлцад, бий деерэн даал-
гэвр авцхала.

Тосхлтин кбдлчнр үгдэн
күрэд, даалгэвран болзглань
күүцэжээнэ. Василенко Г.И.
гарддэжээн каменщиксн бригад
бдр болгэн норман дундлад
тоолхла 180-190 процент күү-
цэнэ, нег каменщик сардан
900-1100 арслн күүргэж олна.
Эдн дотр нег үлү саянар кбдл-
дэхэнь Василенко боли Цика-
лов.

Штукатурщиксн Алвтаев С. Г.,
Онглдышев Ф., Генцилова А.,
зурагэн 200 шаху процент
күүцэжээнэ, олврн дундлад
1000-1100 арслн сардан болна.

Модна урчудин гурвн бригад
кбдлнэ. Эдн бас шунмгэа ке-

вэр кбдлэд, кесн кбдлмшн
ик ббдэн чинртэгэр күүцэж
бгцхэнэ. Кесн кбдлмштн ббм-
тг гархш. Күүч-кблснэ күүцэ-
тиг болн диг-дарагэн ббдлү-
лнэв бидн гидж бийдэн авсн
даалгэвран сэн кевэр күүцэж-
ацхэнэ. Модна урчуд дунд үз-
мдэжтэ сэн шунмгэагэр кбдл-
дэхэнь Бадмаев Ильян бригад,
энүнэ чледүдн Мунохаев И.Э.,
Мушараев Б., Очиров Б., Ба-
сангов Т., нань чигн улс. Эдн
шунмгэагэр кбдлэд, зэрмдэн
бачм кех керг харгэхла, кб-
длх болзгас үлү кбдлчхэнэ.
Индж шунмгэагэр кбдлг
тбдлэн тарифн ставкар олх
20 арслннн орчд бдртэн олг
олвр мбннн 50 арслн күүр-
нэ.

—Сибирт чигн саянар кбдл-
дг билэ билн, ода эврэннн төр-
скн балгэсн—Элстд ирчкэд,
таньгчнн тосхлтд шунмгэа-
гэр орлцдэж, эвдрсн-хамхрсн
тоотинь хурдар ясдж, таньг-
чан цецгрүлхэр чидл-аргэн
хойр холвдэж кбдлнэвдн,—
гидж эдн келчхэнэ.

Элстин хойрдгч дундин шко-
лин багшнр эдн дунд культу-
ри кбдлмш делгрүлхд нбкд
болчхана. Газет, журнал ум-
шдэж бгцхэнэ, „Цаклгэн“ гидг
эрсин газет гаргэад, саянар
кбдлчнриг үзүлнэ, муугэр-
хашнгар кбдлчнрт сургэм-
джан, сүв-селвэн бгцхэнэ.

—Мана нег дуту-дунд кбдл-
мшм бидн—социалистичек
дөрлэн ягэж күүцэжээн йов-
хиг шүүдж хэлэгдхш, энүнд
ик бурутаны эклцин парторга-
низац боли профсоюз хойр,—
гидж десятник үр Болдырев
герчлв.

Д. САНГАДЖИЕВ.

Элст балгэсна дундин школ тосхлгэнд кбдлэжээн комсомольск бригад
даалгэвран бдр болгэн 160-170 процент күүцэнэ.
ЗУРГТ: бригадин чледүд, комсомольчир В. Шакунов, С. Баянов, С. Че-
канов, С. Баканов, С. Мукебенов, десятник Болдыревин гардвртагэр гер
штукатурить кехд белдвр кеджэнэ. Рая Астахован фото.

Хойр үүрин харгэлгэн

Хаврин хар салькн дорд
бмн үзгэс номгэр кбдлэжээн
бдр, брүни үд кецэсн алднд
Хальмг таньгчнн күүцэгч ко-
митетин бдр, уульнд, гурвн
төгэтэ, гарарн йовулдг вело-
машин деер суусн, бндр нур-
гыта, маньхгэр-бргн маньната,
барун гарн ээмннн дорагэр
уга, суусн машингэрн шин-
длхлэ: кблн чигн уга, тэ-
вэд эргм наста залу намаг
дуудв.

Обрдэж ирэд мендлчкэд,
учринь сурвв.

—Та, Петр Павлович Жем-
чуевиг тэндэвт?—гидж нанас
тер сурв.

—Тэндв.

—Петр Павловичиг кезэ
ирхинь меддвт?

—Ирх збвтэ, зуг кезэ ирх-
инь сэн меддэжээн. Петр
Павловичиг ягэад сурдэжээн?
—гидж би хэрү сурвв.

—Петр Павловичин тускар
келхлэ, нег бдр багдхмн...
Ахрар келхд—мини амн иньгм.
Петр Павловичиг хбн джилд
үзэд угав. Ода мини сурдг уч-
рм, кемрджэн Петр Павлович
ирэд, оргг гер уга болхла,
би нег хорагэн бгхэр белд-
дэжээн, тегэд терүг зэньгхэр
седлэв. Телефогаэр болв чигн
таньгчнн эрүл-менд харл-
гэна отделд зэньгхитн би
сурдэжээн—гив.

—Тана иернтн кемб, гертн
хамав?—гидж би сурвв.

—Мини нерн—Кравцов Гео-
ргий Васильевич. Мини герм—
Элст балгэсн, Астраханск пе-
реулк, 9-ч номертэ гер.

—Не, эрк биш зэньгннэв—
гидж келэд кбдлэжээн газрү-
рн ирэд, таньгчнн эрүл-менд
харлгэна отделин заведующ
үр Лиджиев Эрнцд телефо-
гэр зэньглэв.

Хальмг таньгчнн хотл бол-
гэсн эклэд тосхсн бдрэс авн
Георгий Васильевич Кравцов
тосхлтин кбдлмшч болдэж кб-
длсн кун. Элст балгэсн энүнэ
нүднд джил ирвэс бсэд, хо-
шад-гурвад давхр гермүд ба-
ргдэж, балгэсна дүр гарв.
Урдн, хаана йосна цагт хар-
нэгү, орсин колонизаторму-
дин болн кели-амтнэнь баяч-
удин, нойн-зэаснэгүдин дадж-
рлгэнд йовсн хальмг улс, Ко-
ммунистичек партин боли
Советск правительствин кил-
мджэр, дбнэгэр эдл-ахугэн
болн сургэуль-эрдман ббдлү-
лдж делгрүлв.

Хальмг таньгчд эврэнн
кели-амтнэнь кбдлчнр, спе-
циалистнр—сургэулин багшнр,
эмчнр, зоотехникүд, агрономс,
бичэчир, партин-советск кбд-
лчнр, шин олн интеллигенцир
бсдж-бргэжэв. Советск хальм-
гин специалистнр дотрас Петр

Павлович эмч, Георгий Крав-
цовд дегд ббркн, дота. Энүнд
бас эврэннн учрн баанэ...

Петр Жемчуев энгнн нег
эмч, эмч болхларн—хирург.
Жемчуевин джбблн, ээлдн
гарар кесн операц олн, тер
учрар чигн эмчдэн олн дурта,
күүндлнэ, олдэн Жемчуев
тоомсрта.

Олн улсин негнэ Георгий
Кравцов. 1936 джилд Кравцовд
амндн хорлх шалтг ирв.
Күнд гем-шалтгас ик аюл күү-
нд уга. Амн дота, болв Кра-
вцовин амн килгэсн деер то-
рчана, энүнэ мбчмүдиг, кбл-
гаринь шалтг эзлв. Бачм эмн-
лгэн керглэв. Ам харсхин
эркд гартн болн кбдлн бачм
операц кех кергтэ болв.

Эн ик аамшгтэ операц кех
керг—Кравцовин гаринь тээрч,
терүнэ ам менд авч гарх хув
тигхд Петр Павлович Жем-
чуевд күртснн. Тер цагас авн
Кравцовд үр Жемчуевас ббр-
хн, энкүр кун уга. Тегэд чи-
гн Кравцов, Петр Павловичиг
мартл уга, үзхнн зу болад,
күлэгэад йовсн болдг.

Джилэс джил ирэд, цаг
бнэгрэд, кесг олн джил болв.
Кравцовин уханас үр Жемчуев
гархш. „Хойр уул харгэдг
уга, хойр кун харгэдг“ гидг
үлгүр Кравцовин ухаг саатул-
на, терүг иткүлнэ. Советск
Союзин Коммунистичек пар-

тин XX-ч съезд Кравцовин
итклиг улм икдүлв.

1957-ч джил Георгий Васи-
льевичд байрта зэньг авч ирв.
Партин болн Правительствин
шиидврэр Хальмг таньгч
тосхгдв. Хальмгудин түрүн
Элст балгэснур ирчхэв. Түрүн
ирсн хальмгудин негнэс Петр
Павлович Жемчуевин мендиг
үр Кравцов соньсад, маш ик-
эр байсад, кбсн күсл-седклн
күүц, улан чирэгэрн унтэ
уурлагэн харгэхн тавлад
медгдв.

Болв, „күлэлгэн болн кб-
бдж күүлгэн хойрас зээлүлтн“
гидг орс үлгүр баадмн. Тер
мет, Кравцовд часн бдр бол-
сн, бдрн сар болсн, сарн
джил болсн болдэж медгдэв,
цаг чилдэж бгл уга, зовлн
болад баав. Зүгэр, цагиг зо-
гсадэж болшго, цаг эврэнн
джисэгэр йовна.

Георгий Васильевичин күлэсн
бдр—май сарин 12 болдэж
гарв. Эн бдр Кравцовин олн
джилэ күслиг күүцэв.

—Петр Павлович! Менд
йовдэж ирвт?—гидж үр Кра-
вов Жемчуевин гариг атхдэж,
барун халхинь үмсэд, нүдндэн
күүч күүрч чадсн уга.

—Менд ирвв, та чигн саяхн
менд баавт?—гидж Петр Пав-
лович хэрү бгч бас мендлв.

Хойр үр дотак хорад ордж,
стол эргэж суугад, идэн-ун-
дан эдлн, йовсн йовдлмүдинн
тууджан күүндэжээн.

БАДМИН Д.

Элстин тосхлтас

Раствор кедг газрт

Балгснд кедгд ж йовх ик тосхлтин нег голлгч аныгн болгч—раствор кедг газрт орун 5 час 30 минутас авн кодлмш эклнэ. Эн цагас авн эклэд асхн күртл шуугсн, күрджннн машин дун энд уурхш. Машинэ күрджннн дуулла негддж, багчудин байрта күчкөлсн дууна джнннн ай соньсгднэ.

Тиим боллго чигн баяшголл! Эн ик даалгврта участкд, ирх джиргэлдэн иткдг, эндрк джиргэлдэн бахтдг, халун зүрктэ багчуд кодлджанэ. Эднэ тонь — 30 шаху багчуд, кемр тедн деер, эндэс раствор зөөдг багчуд-шофермүдиг немхлэ, терүнэс олн.

Ямр дүнэгэ урмдта, ямр дүнэгэ күцәнэггү кевэр эдн кодлмштэн дорлдджихинь хаджугьаснь шиндждэд халлахлатн, байрлдж бахмдтн ханшго, халлэдж нүднтн ханшго—багчудин алтн адл гарнь түдү дүнэгэ күүг соньссулна, ягьад болвчн өөрдэд, эднлэ күүндс чигн гих ухан орна.

Шулун-шудрмг баядлтэ баахн шар күүнн түрүн болдж йилгүрдж үзгднэ, юньгад гихлэ эн, тенд нег күүнлэ нег носилк күргчкэд, энднэ ирдэ күрзэр носилк деер цемент хайдж өгнэ, «элсиг энд асхмн, дотлиг нааран асх» гигьад цугинь гардна. Эн — комсомольск-багчудин бригадин бригадир үр Басангова кодлмшчиртэн нөкд болджаснь эн.

Раствор кедг газрт нег өицгтнэ столин өөр өмнэн нег ик журнал делгсн, технолог Эльваргынов Сандж сууна. Энүгүр тасрлан угагьар шофермүд нег-негннн ардас ордж ирдэд баяцханэ, юньгад гихлэ, технорук эн объек-

тиг бүклдн гардна — альдаран кедү раствор йовулгдджакхиг диглнэ.

Энд, раствор, бетон кедг 5 машин кодлджанэ. Одртэн 40-45 машин раствор балгсна тосхлтесур эндэс йовулгднэ. Раствор кедг узел бүкл смеидн кодлхд, 65-70 кубометр элс, 8 тонн шаху цемент, 6 тонн шаху дотл раствор кедг машинүр орулдж кедж өгх кергтэ.

Раствор кедг узел, тосхлтин управленьсэс ирсн заявкар раствор тархадж тосхлтин участкесур йовулна. Эднэ кодлмшт бэрвр уга, зугл зогелт угагьар зөөх кергтэ.

— Зармдэн раствор зөөх зөвтэ машин олн аныг учрар күцдэн ирдж зөөхш, тер цагт раствор кедг узелин кодлмшт чигн бэрвр болна, нег үлү тосхлтин объекте күцдэн растворар тетгдхш, — гидж технолог үр Эльваргынов келнэ.

Улгүрлхд, СУ-1 июлин 10-д эврәннэ өгсн заявкарн болхла, 50 гар кубометр раствор авх зөвтэ баядж, зөөдхж машиндн болхла — хойрхн.

Раствор кедг узелин кодлмш бүклдэн болхла сэн йовудта. Раствор кедгч күүнд Валентина Алдаева, Роза Очирова, Ольга Болдырева болн нань чигн кодлмшчир өдрэ даалгьвран 120 процент күрдгж күцэцханэ. Эн объектед күүнд үзгдм ил газрт: «Ур! Балгсна тосхлтин төлэ чи эндр ю кевч?» — гидж, нань чигн дуудгч, производствени лозунгс баянэ. Эн кодлджасн комсомольск-багчудин бригад, балгсна тосхлтиг зогелт угагьар растворар теткхн төлэ шундж кодлджанэ.

С. ДЖАКУЕВСКИЙ.

КНДР-н министрмүдин кабинетин токтавр

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Хот-хоолин промышленность болн делгү өргөр олзлгдг эл-тавр гаргьлгыг делгрүллгь түргдүллгүнүр зөрүлдсн шишлнэ төрмүд бичгдсн, КНДР-н министрмүдин кабинетин шишдвр „Миньзу чосон“ газет барлдж.

Негдгч тавн джилин туршарт (1957—1961 дж.) хот-хоолин промышленность продукц гаргьлгьан дөрв дакдж икдүлхнэ токтаврт темдггдджанэ. Эн төриг күцэцхн төлэ хот-хол гаргьлгыг ганцхн ик предприятиес баях газрар биш, делгү бүрдэхмн гидж токтаврт келгдджанэ.

Делгү өргөр олзлгдг эл-тавр гаргьлгьн тав дакдж икдүллгьн темдггдджанэ.

Кодлмш уга баялгьн Японд

ТОКИО. (ТАСС). Шишлнэ тоогьар, кодлмш уга баях улсин то Японд, эн джилин январь сарас майин чилгч күртл дундлад 600 миньгьн кун болла гидж „Токио симбун“ газет бичджанэ. Йириндэн болхла, эн то зөвэр ик. Тингчкэд, сардан долахн өдрэс гидж нег час кодлг улс эн тоод орджаш гидж „Токио симбун“ бичджанэ.

Экономическ депресс эклснэ хөдн, кодлмш уга улсин то Японд аамшгтгьэр өсэд йовб гидж газет цааранднэ бичджанэ. Ода кодлмш уга баях улсин то, ниднэкар болхла зун миньгьн куунд өсдж, газетин бичсэр болхла, эн то сар болгьн зун миньгьнд өсэд йовдгж.

Иракд болсн государственни хольврлт

Хаана йосн хольвлгдв, республик зарлгдв

ДАМАСК. (ТАСС). Багдадин радио соньсхсар болхла, июлин 14 сд Иракд государственни хольврлт болв: хаана йосн хольвлгдэд, Иракск республик зарлгв. Республиканск түрүн декретар правительств бурдэв, энүг толгьалджань премьер-министр, бригадн генерал Абдель Керим Касем, эн—республикин харслтин министр. Премьер-министрин дарукд полковник Абдель Салем Мухаммед Ареф шишдгв.

ПАРИЖ. (ТАСС). Иракск цергин офицермүдин кесн государственни хольврлтас иштэ, Иракин хан Фейсал туурмд дүргдсиг кайрск радио заныгьлв гидж Франс Пресс агентств заныгьлджанэ.

БЕЙРУТ. (ТАСС). Иракск олн-амтнүр иракск цергин командовань кесн дуудвриг Багдадин радиостанц заныгьлв. Дуудврт иигдж келгдджанэ: мана унтэ төрскиг болн теруна зөбриг империалистрин гарт өгсн бурута улсас судлхгыг бидн эклвди.

Ахир болн дуунр! Церг гисн—олн-амтнэ нег аныгн. Церг олн-амтнэ. Тана куцлитн церг күцэв. Тер учрар, амтнэ цус уугьачнрин болн Нури Сандин өмнэс кегч ноолданднэ танди цергэн дөннх зөвтэ. Шин токтсн мана Иракск республикин өмнэс кегдэд чигн баях, империалистрин нуувчин хар уханас харслтин төрт олн-амтн орцхла, тегад оч бидн куцдэн диилдж чаджанавдн. Импер-

ализмин өмнэс шундж ноолдлгьнур тэдниг дууджанавдн. Олн-амгн дундас бийсэнь, олн-амтэр шишдгсн правительств бурдхмн гидж герчлджанэ гидж дуудврт келгдджанэ. Мана орн-нутг Иракск республик гидж нердгдхмн. Эн республик арабск политикар баяхмн, Бандунгск конференцин шишдвриг куццэр бэрхмн.

Олн-амтн республикин президент шишдл, дав-зуур республикин президентин уулдаадж, республикин цагзуурин государственни совет токтагдджанэ. Эн советд орджаш улснь: советин ахлч—генерал Надм эр—Рифан, советин члед—Мухаммед Махди Кубба болн Халед Нахшабанди.

Иракск республикин цагзуурин государственни совет, Абдель Керим Касем Иракск республикин цуг зертэзөвтэ чидлин главнокомандуюшд шишдхн туск декрет гаргьв. Эн декретар Абдель Керим Касем Иракск республикин толгьачд шишдгв. Хаана йосар гаргьгдсн нерд болн ямс уурулгдджанэ. Государствени административн баян даянэ-уулд талдэн улс орулгч декретс бас гарв.

Иракск республикин радио, цуг олн-амтн дур уга болдж бослг-кеснд, Иракин ширэд суух зөвтэ баясн принц Абдель Илах (урд баясн хаана авгьн) болн энүна нег өбрхн нөкднэ алгьв гидж зөнгьглв.

Западн Германия Англыс зер-зев хулддж авчана

ЛОНДОН. (ТАСС). „Файнэншл таймс“ газетин боннск корреспондент, западногерманск харслтин министр Штраусла кесн куундвриннэ тускар заныгьлджанэ. ФРГ Англыс 3 сай гар чиньнүр стерлингэ

электронн оборудованьс нег улу радари болн гидролокационн установкс хулддж авхар баянэ гидж корреспондент Штраус герчлдж.

Штраусин герчлсэр болхла, Германия Англыс бронетранспортерс, залгьлдана средствс, самолетс, вертолетс, даянэ-агьарин флотин оборудоаньс авхин төлэ, урдаснь 75 сай чиньнүр стерлинг далдар өгчидж гидж корреспондент заныгьлджанэ.

Ийм кергин төлэ, английск банкд баясн 30 сай чиньнүр стерлинг цугтан гишнэ гаргьгддж.

Үн өбдллгьн Франц

ПАРИЖ. (ТАСС). Францун өбдллгьнэ өслт бола баянэ. Статистическ шишлнэ тоогьар, 1957 джилин июль сарла дүнүцүлхлэ, голлгч арвн гурвн зүсн хот-хоолин үн өбдлдж. Эн цагин дунд махна үн 21—32 процента, уснэс кедг хот-хоолин үн 12 процентд өсдж.

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ

Яшкулин культури Герин агитбригадт ханлт

Эн өдрмүдт Яшкулин культури Герин ду-бийгьин коллектив кодлмшэн саянэр бүрдэджанэ. Багчудин сэн өдрлэ «Гашунский» совхозд ирдж, художественн самодеятельность орлцачнр нэр-наад үзүлв.

Энүнд дөрвэдэр болн зургьадар биилсн би, Манджиевин биилсн «Ишкмдг», Арбунова Анна «Ингтэн» болн Цаганов Володин «Бумбин орн» гидг дуулсн дун цугтаднэ таасгдв.

Энүнэ хөдн «Кировский» совхозин 4-ч номертэ фермд оч концерт үзүлхэв. Хөөчнр, механизатормуд, күч-көлсчнр

цугтан ирдж халлэцхэв. Концерт халлэсн улс цугтан ханлтан өргцхэв.

Өдгэ цагт эн коллектив 108 совхозд одхар программ белдджанэ.

Эн концертд шофер Цаганов В., бешч Манджиев И., счетовод Арбунова А., кодлчнр Хазыков Н., Дышова, прокуратурин сеглэтр Надбитова, хулдач Оппуев болн нань чигн багчч у д шунмгьагьар орлцацхана.

О. ОППУЕВ,

района культури
отделин инструктор.

Газетд барлгдсн бичгин мөрэр

„Техник муугьар олзлгдджанэ“

Приозерн района колхозмуд болн совхозмуд хадлгьна газрин зуг тавна кесн нег хувинь хурацхав. Малин хот белдлгьнэ цагт эн район таньгьчин сүл ормд тусв.

Социалистическ дөрлэдг тодрха саянэр, ильднэ эс гардсна учрар, өдрэ зура эвдгэд баяв. Машинд муугьар олзлгднэ—гидж мана 123-ч номертэ

гзетда барлгдла.

КПСС-н Приозерн райкомин бюрод эн барлгдсн бичгэр төр кедж куундэд, барлгдсн тоотиг чик гидж тоолад, баях лудундиг уга кех эв-аргь оль. Овснэ хадлгьна бригадт эн бичгин тускар бас паялгьвр өггдв—гидж КПСС-н Приозерн района райкомин сеглэтр Ур Лопырев редакцд соньсхв.

Бослгь кеджэх улс Бейрутин уульнд.

Чехословацк телеграфин агентств и

Редакцин хайг: Халымг таньгьч, Элст балгсн, Ленинэ проспект, 35. Телефонь. редакторин—63-2, ответсекретарин—1-60, партиан, селанэ эдлахун отделмүдин—2-09, бичгүдин, культури отделмүдин, бухгалтерин 1—62.